

POVÍDKA NA(D) 10 000 ZNAKŮ
STVOŘENÁ JAKO REAKCE NA ZADÁNÍ „ŽIVOT JE JINDE“

Když se Tibor ráno probudil, byla ještě tma, pod okny se pomalu šinuly popelářské vozy. Hučely a popelnice rachotily. Otevřel ulepené oči, ale jen krátce. Věděl totiž, že se špatně vyspal a proto hned pevně přimknul víčka k sobě.

Překulil se na pravý bok a jal se přemýšlet o životě. V posteli, jediným hřejivým místě v jeho jinak ponurém bytě, bylo příjemně. Choulil se v poloze nenarozeného dítěte, tlačil si kostnatá kolena k bradě, pak svaly povolil a hladil se krátkými prsty po těle pod peřinou. Po rukách a po ramenou, po břichu i v podbřišku, navíjel prsty do chlupů a zase je pouštěl. Jemnými opakovanými pohyby se hladil po dlani; přesně tak to dělala máma, když jako malý spával v její posteli nad obrazem s bukolickou krajinkou. Býval vždycky trochu nakřivo, snad proto říkávala babička o jeho otci, že byl k ničemu. A ty pohyby byly neustávající, až bolestivé, přitom na nich trval, vyžadoval je, i když měl pocit, že mu máma svýma upracovanými prstama, plnými záděr, brzy do hřbetů dlaně vyhladí díry, jako měl otec Pio, svatý muž se stigmaty.

Tibor vždycky toužil pořídit si do svého nevybaveného bytu obraz italského olivového hájíčku, ve kterém nahá dívka hraje na flétnu a vilný apolinský kozel zase na lyru. Taky podobenku otce Pia na ledničku a stigmata na hřbety vlastních dlaní.

Nad těžkými černými dveřmi cinkl zvoneček a starý muž povyhrnul husté obočí.

Tibor při vstupu nešikovně zakopl o práh, už podruhé škobrtnul během tak krátké chvíle. První ztrátu rovnováhy mu přivodily nedbale na sebe naházené dlažební kostky z chodníku.

„Měl bych tu podobiznu švýcarského mušketýra, těsně po vyhrané bitvě během třicetileté války, hnedlinko jak vyčistil kanón. Je to majstrštik, ale co já vám budu povídat, dějiny umění teď vychodí každé hňup. Nikdo nedokáže ocenit, jak se mu ve tváři ještě zračí námaha po ládování děla olověnejma koulema, jak mu ve vlasech ulpěl stfelnej prach a jak mu v uších hučí všechny ty povely a pochodový písň.“

Tibor mlčel, zastřeným pohledem probíral obrázek po obrázku staré pohlednice, hledal na nich podobenky svatých, ale zatím prošel sekce *kostely, chrámy, věže*.

Vetešník neustával v mluvě, Tibor tušil, že mu bude vnucovat kde co, ale jeho monolog ho nechával chladným, bzučel mu kolem uší a připadal mu stejný, jako zvuky popelářského auta.

Nepřítomným pohledem tedy koukal kamsi za starcova záda a v duchu počítal do osmdesáti devíti, pak totiž nebude tolik nezdvorné prostě se otočit na podpatku a nechat za sebou nedovřené dveře.

Ještě pár kroků za sebou slyšel starcovy hrdelně vyřážená slova, jistě si stěžoval na lidi, co nerozumí

umění, nezdraví, nekývnou na rozloučenou a ani nezavírají dveře. Zrychlil by krok, kdyby po něm začal ten starý muž házet dlažební kostky z chodníku? A co kdyby ty kostky začal házet Tibor? Probudil by se z netečnosti? Dalo by to jeho jinak prázdným dnům aspoň jednu punc dobrodružství?

V prstech, které před chvílí navíjely chomáčky černých chlupů, teď v kapse kabátu obracel kolorovanou pohlednici s kamzíkem, protěží a mužem v bílých podkolenkách a zelených kalhotách s padacím mostem.

Doma si rozkousanou žvýkačkou, co našel zapadlou v prvním patře na schodišti a ze které napřed důkladně obral kočičí chlupy, připevnil vyrudlou pohlednici nad postel.

„Aspoň nějaká krajinka,“ komentoval tu směšnou miniaturu jeho vysněné představy o dekoracích v ložnici. Ze zbytku žvýkačky udělal obří bublinu, která se mu následně rozpleskla na tváři.

„Doufám, že je to rakouské bukolikum, blízko hranic s Itálií, Dolomity, nebo tak.“

Pak prstem upravil pohlednici do stejného sklonu, jako měl obraz nad máminou postelí.

„Ahoj mami,“ Tibor se krčil v telefonní budce, kde to silně páchlo močí a poševním sekretem. Nikdy dřív nevěřil, že něco takového, tak zřídka veřejně přístupného ze všech tělních tekutin, může tolik čpět. Nikdy, až do teď.

Pravidelná linka s matkou.

Jak příhodné.

„Ahoj Tibore.“

Dlouhé ticho.

Nervózní přešlápnutí.

Hlasité polknutí.

„Zase voláš z budky?“

„No jo.“

„Zase jsi kvůli tomu musel tři kilometry a tou čtvrtí plnou rákosníků.“

„Mně to nevadí, mami.“

„Mně teda jo, vždyť žerou kočky a psy!“

Hlasité polknutí.

„Takže sis pořád ještě nepořídil mobil.“

„Jojo. Teda vlastně nene.“

„Tak jo, nebo ne?“

„Hergot, já nikdy nevím, jak odpovědět po záporné otázce? Co myslíš, mami? Je to spíš otázka

lingvistiky nebo logiky za použití slovních operací?“

Hluboký výdech na druhé straně linky.

„Heleď, byla tu Helena, však víš, máma od Ivy a Evy. Ptala se jak se máš a co děláš.“

Bubnování prsty do sluchátka.

„Tibore?“

„Mami?“

„Nevěděla jsem, co jí mám odpovědět.“

Tibor kreslil okopanou špičkou do prachu půlkruhy.

„Nevím, co děláš, jak se máš, s kým se stýkáš, jaký máš plány, co hodláš dělat se svým životem,

Tibore, já-“

„Řekni, že jsem byl v Dolomitech a uvažuji o tom, že začnu chodit k psychologovi,“ vyhrkl Tibor.

„V Dolomitech? Co bys tam proboha dělal?“

„Lovil kamzíky!“ Vykřiknul Tibor, potáhl nosem a zavěsil.

Chodit k psychologovi ho vždycky lákalo, opravdu, považoval to za neskutečně zajímavé. Strávil spoustu času uvažováním nad tím, co by mu řekl, aby to bylo dostatečně šokující, jak by se choval, co by si obléknul. Mohl by třeba předstírat, že má schizofrenní dvojče a on sám trpí downovým syndromem. Nebo by mohl tvrdit, že má problémy se svojí orientací a pak se psychologa snažit sbalit. Tibor se v půli přechodu pro chodce zastavil a hlasitě se zasmál. To byl opravdu výborný nápad! Třeba když bude dostatečně předstírat, že je někdo jiný, bude i žít jeho životem a bude tak konečně mít pocit, za kterým se hnál a který mu beznadějně unikal, pocit, že žije svůj život. Často se přistihl nad myšlenkou, že jen pozoruje sám sebe z nekonečné výšky a z nedostižného odstupu, že jen vidí všechno z okna jedoucího vlaku, z něhož není možné vystoupit. Cítil ten zoufalý neklid a nespokojenost propletenou s únavou, tu nemožnost intenzivního prožitku a kdoví proč si to spojil s kocovinovým ránem po jednom obzvlášť dlouhém večíku, kdy marně hledal spolu se všemi zúčastněnými lék na jejich bezútěšný stav, kdy nepomohlo ani pivo, ani víno, ani nic ostřejšího, nic sladkého ani slaného, pálivého, kyslého, po všem se dostavoval neukojený nádech zklamání. Viděl dlouhonohou holku v bílém spodním prádle, jak si do pusy cpe oschlý hlávkový salát namočený v plnotučné hořčici a její zoufalý prázdný pohled, protože ANI TOHLE nepomohlo.

Byl díky svému stavu kompletně paralizován, nectlivý a bez emocí.

Nedotýkalo se ho troubení aut ani ječící matka s dítětem v kočárku, „bože! Pomozte mu někdo, co když je barvoslepejší! Já mám přece děti.“

Tlustý cigánský chlapeček ho chytil za cíp kabátu a neobvykle hlubokým hlasem k němu přes svoji skloněnou hlavu huhlal „pod' more, pod', převedu tě, more.“

Tibor se nechal odtáhnout k ječící ženě.

„Jéžíšikristé, chlapé, dyť vám ten morgoš votočil peněženku! Dělejte něco! Já mám přeci dítě!“

Tak Tibor napočítal do osmdesáti devíti a nepřítomně se usmál, bezradně pokrčil rameny.

A odešel.

Jenže-

jenže ten pach z telefonní budky mu zůstal v nose a matka v plné polní, ječící jako profesionální siréna ho ještě víc rozvířila v Tiborových nozdrech.

Chtě nechtě, musel teď myslet na ženy.

„Máš v očích něco, něco z čeho soudím, že jsi dokonale šťastná.“

Dívka s trochu příliš výraznými boky stojící na zastávce trolejbusu opovržlivě odfrkla, „dokonale šťastná?“

„No. Dokonale.“

„Na mé podprsence nejdou odělavat ramínka!“ Zahučela a žduchla do Tibora, když se snažila nastoupit.

Za jeho zády se ozval smích. Otočil se. Za ním stála žena s trochu příliš otužilou náturou. Přestože byla polovina dubna, měla na sobě jen vysoké kalhoty, tričko nad pupík a džínovou vestu.

„Slepice,“ hodila hlavou směrem k zavírajícím se dveřím trolejbusu.

Tibor se chtěl zeptat, jestli jí není zima, ale pak mu to přišlo jako další pitomost.

Žena se jen zlehka pohladila po holých ramenech, „to aby spíš zaschly,“ na každé z paží se leskly nejslavnější daVinciho obrazy; Dáma s hranostajem a Jan Křtitel, kolem hlavy svatozář, pozdvižený ukazovák, výš jen výš; celý ještě naběhlý po dotecích jehly tatérského strojku.

„Chcete mluvit o sobě.“

To suché konstatování v ponuré, nevybavené místnosti znělo jako výsměch, jako šleb, jako studená voda chrstnutá do ksichtu. Tiborovy velké oči těkaly po prostoru sterilního pokoje s bzučícími žárovkami. Na psacím stole nestál květináč s kaktusy, žádné fotky ženy a dětí, ani rodičů, dokonce ani štěněte. Na stěnách žádné obrazy, ani Goghovy slunečnice, nic.

V odpadkovém koši ani smítko. Ach, kdyby tu měl aspoň krabičku papírových kapesníků! Ale to ne! Marně se snažil zachytit aspoň žlábků v topení-

„Musíte se soustředit na mě,“ psycholog v protějším křesle si vynutil oční kontakt, „přinejmenším.

Nebo na sebe.“

„Vy tu opravdu nic nemáte!“

„Ne.“

„Ani papírové kapesníčky?“

„Ne.“

„Ale co když se vám tu rozbřečím?“

„Prosím vás! Máte k tomu snad nějaké důvody? Zkuste mi popsat čím trpíte a já vás ujistím, že na tom zdaleka nejste vůbec špatně.“

„Trochu drsná metoda ne?“

„Ale funguje,“ psycholog si přehodil nohu přes nohu a samolibě se usmál. Tibor skřížil prsty nad úrovní očí a chvíli se na ně díval. Kolem spánků a na čele mu naběhly vrásky od soustředění.

„Takže?“ Zeptal se psycholog znuděně i nedočkavě zaráz.

„Mám pocit- tedy ne. Jinak. Nemám pocit, je to fakt. Nežiju. Neprožívám nic z toho, co se mi děje. Nic se mě nedotýká. Dneska jsem ukradl pohlednici, oslovil ošklivou tlusou holku s úmyslem, že ji pak ojedu v telefonní budce a už nikdy jí nezavolám, což ji bude hrozně mrzet, protože u hlavy bude mít celou tu dobu vyvěšené sluchátko, chtěl jsem rozmetat výkladní skříň starožitností v ulici, kde bydlím a-“

„Jak rozmetat?“

„Dlažebními kostkami. Proč?“

„To je velice ordinární!“

„Vás nezajímá jestli jsem to udělal?“

„Ne. Protože jste to neudělal.“

„Jak to víte?“

„Nebyl byste tady, ale spíš na záchytce nebo na stanici městské policie.“

„Aha.“

Trapné ticho.

„Vy jste asi hodně studovaný, vidíte?“

Psycholog si vyměnil přehozené nohy rozkošnou roznožkou v úrovni Tiborových očí, „ale notak, neplatíte mi přeci osm stovek za hodinu, abyste si vyslechl, co jsem studoval.“

„To....je pravda,“ odtušil Tibor rezignovaně. A pak polohlasem dodal , „ještě jsem vám nezaplátil.“

Chvíli měl pocit, jakoby si přeležel pravou ruku, tichounce zívnu a cuknul ramenem.

„A co mám teda dělat,“ vzdychnul Tibor, když se po hodině sezení v bílé kožené sedačce šacoval a hledal bankovky příslušné hodnoty.

„Hodně pracujte, nepřemýšlejte nad sebou a řešte problémy ostatních,“ psycholog vstával.

„Dokotore, myslel jsem, že pochopíte, že první dvě věci jsou v mém případě zcela nemožné.“

„Pak tedy přichází v úvahu třetí varianta.“

„Ale jak?“ Tibor konečně našel fialový papírek s obrázkem Františka Palackého a nervózně ho žmoulal prsty, když ho podával psychologovi. Ten prudkým pohybem zakroutil zápěstím a zatřepotal bankovkou ve vzduchu, „berme ty dvě kila jako zpropitné a já vám s tím třetím řešením pro chvíli helfnu.“

„Chcete mluvit o sobě,“ odušil Tibor, sotva se otevřely dveře.

„Jak to víte?“ Vydechla ohromeně nově příchozí a ztěžka dosedla na bílou pohovku, jakoby se tam s ní svalila i všechna tíha světa.

Tibor vzhlédl. Ještě si nebyla zcela jistý, jestli to byl dobrý nápad.

Osmdesát pět, osmdesát šest, osmdesát osm- počkat, teď jsem něco přeskočil!

Proti sobě viděl Dámu s hranostajem.

„Vlastně,“ nakousla žena větu, ale pak ji nechala viset ve vzduchu.

„Ano?“

„Vlastně jsem chtěla mluvit o své práci.“

„Ano?“

„nemůžu- už to nemůžu dělat tak, jak bych chtěla.“

„Opravdu? Třeba bychom našli společně nějaké řešení, ostatně- per astra ad astra!“

„S tím jděte do háje. Já skutečně nemůžu dál. Na mém těle není už žádné volné místo. Už nemám kde zkoušet a kam dělat další,“ ukázala si modročervenou dlaní s imitací výšivky japonského županu na pulzující pokreslené paže. Jan Křtitel se zdál mnohem víc opuchlejší, než když ho Tibor viděl prve.

„Vás to nebolí?“

„Ne.“

„Vždyť to vypadá jako zanícené.“

„Ale ano, jistě, jenže to není bolest, jako když zakopnete o roh stolu nebo vrazíte hlavou do futer. To je prožitek- nebo-“ žena se v zápalu zarazila, „nebo jsem chtěl žít požitek?“

„Snad obojí?“

„Každopádně už na sobě nemám ani milimetr plochy, která by rozměry odpovídala aspoň tomu nejmenšímu malířskému plátnu.“

„Proč tedy netetuje ostatní?“

„Chtělo by to ještě dvě tři práce, než si troufnu někoho oslovit.“

Tibor se zamyslel; *Řešte problémy ostatních.*

Modročernou rukou v latexové rukavici si odhrnula vlasy z očí a podívala se na něj.

„Fakt to chceš takový? Dvě černý- jakže jsi to říkal?“

„Stigmata.“

„Aha-“ řekla zaraženě.

„Prostě jako černý díry, černý díry skrz dlaně.“

Sklonila opět hlavu k jeho rukám a tvář Dámy s hranostajem se zavlnila. To jak zatla svaly na pažích, když uchopila strojek. Pak vzhlédla naposledy, „v Montgomery mají automaty, hodíš dva dolary a ono ti to random vyhodí nějakou kórku, co si pak necháš udělat v salónu.“

„No a co?“ Zeptal se Tibor pomalu.

„No já jen-“ zase nechala nakouslou větu viset, „ono to vážně nejde už nikdy dolů.“

Tibor se zatvářil kysele.

„Jasně, mlčím, prožitek.“

A jehla se konečně přiblížila k hřbetu jeho dlaně.

„Áh!“

Zařval Tibor a cuknul sebou prudce. Byl to výkřik plný obav z bolesti, která se nedostavila, žádná jehla se do jeho jemných dlaní, nedotčených manuální prací, nezabořila ani z jedné strany. O to víc ho zabořila prudká tahavá bolest v podbřišku, když trhnul rukou a v dlani mu zůstal chomáč černých hustých chlupů.

Osmdesát pět, osmdesát šest, osmdesát osm- počkat, něco jsem zapomněl!

Popelářské vozy už rachotily o dvě ulice dál.

Osmdesát devět...

„Já jsem se přeci dneska špatně vyspal!“ Vykřikl vítězoslavně, když si konečně vzpomněl. Otočil se na pravý bok, pohledem přitom zavadil o holé bílé stěny a umínil si, že jestli vstane, určitě sežene tu mazanici olivového hájíčku, možná že ještě dneska večer, ale pak si přisunul kolena k bradě a semkla se mu víčka.

